

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Katowicach IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia SO Maria Bielska-Wojtaszek

Sędzia SO Jacek Sobczyński

Sędzia SR Marta Szczocarz-Krysiak (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 marca 2015 r. w K.

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela M. S.

przeciwko dłużnikowi Powiatowemu Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej w B.

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi dłużnika na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M. (M.) w sprawie o sygn. akt Km 527/14

na skutek zażalenia dłużnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Będzinie

z dnia 7 sierpnia 2014 r., sygn. akt I Co 1107/14

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. zmienić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. M. (M.) z dnia 18 kwietnia 2014 r. wydane w sprawie o sygnaturze KM 527/14 w jego punkcie 2. w ten sposób, że ustalić koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 3.776,99 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt sześć złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) w tym:

a) **opłata stosunkowa art. 49 ust. 1 na kwotę 3.654,30 zł;**

b) **wydatki gotówkowe art. 39 ust. 2 pkt 8 (koszty korespondencji) na kwotę 58,85 zł;**

c) **opłata stała art. 53a ust. 1 (poszukiwanie majątku) na kwotę 63,84 zł;**

2. oddalić skargę dłużnika w pozostałym zakresie;

3. zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem kosztów postępowania;

II. oddalić zażalenie dłużnika w pozostałym zakresie;

III. zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Dłużnik wniósł skargę na czynność komornika w postaci postanowienia z 18 kwietnia 2014 r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego w związku ze spłatą całkowitą domagając się obniżenia tychże kosztów. Zdaniem dłużnika Komornik bezzasadnie naliczył dłużnikowi opłaty stałe za poszukiwanie i znalezienie majątku w łącznej wysokości 1.640,27 zł. Skarżący podkreślił, że Komornik prowadząc liczne postępowania egzekucyjne przeciwko niemu, doskonale zna sytuację majątkową dłużnika i wie, że zajęcia realizowane są z rachunku bankowego lub z (...) Oddziału Wojewódzkiego (...). Stąd też Komornik bezpodstawnie i jedynie dla zwiększenia kosztów, naliczył opłaty za poszukiwanie i znalezienie majątku dłużnika.

Uzasadniając dokonanie zaskarżonej czynności Komornik wskazał, że prawidłowo ustalił opłatę stałą za zlecenie poszukiwania majątku dłużnika oraz opłatę za odnaleziony majątek. Wierzyciel we wniosku egzekucyjnym zawarł zlecenie poszukiwania majątku dłużnika i uiścił stosowną opłatę zgodnie z art. 53a ust. 1 u.k.s.e. Natomiast Komornik w związku z odnalezieniem majątku dłużnika pobrał opłatę w wysokości 5% wartości odnalezionego majątku zgodnie z art. 53a ust. 2 u.k.s.e. Zdaniem Komornika błędne jest stanowisko dłużnika, jakoby komornik znając majątek dłużnika nie musiał go poszukiwać, gdyż powodowałoby wyłączenie ze stosowania przepisów dotyczących poszukiwania majątku za wynagrodzeniem.

Postanowieniem z 7 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Będzinie oddalił skargę dłużnika. Zdaniem Sądu w sprawie egzekucyjnej doszło do wyegzekwowania całej należności a dłużnik miał świadomość, że toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Dłużnik spełnił zatem świadczenie na skutek podejmowanych czynności egzekucyjnych i w celu uniknięcia dalszego przymusu – nie można więc uznać, by jego działanie było dobrowolne. Opłata stosunkowa została obliczona prawidłowo „zgodnie z treścią art. 49 u.k.s.e.”. Także odnośnie pobrania opłaty za poszukiwanie majątku dłużnika, Sąd uznał skargę za niezasadną, gdyż wierzyciel złożył taki wniosek, komornik podjął czynności zmierzające do odszukania majątku dłużnika zaś „zgodnie z art. 53a2 ustawy o komornikach” za czynności te należy się komornikowi wynagrodzenie.

Przeciwko powyższemu postanowieniu zażalenie wniósł dłużnik zarzucając obrazę art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez jego bezpodstawne zastosowanie w niniejszej sprawie.

Zdaniem skarżącego Sąd błędnie uznał, że Komornik podjął czynności zmierzające do odszukania majątku dłużnika – Sąd nie wskazał zresztą, jakie czynności zostały podjęte. Skarżący podkreślił także, że egzekucja była poprzedzona postępowaniem zabezpieczającym, w którym należność wierzyciela została w całości zabezpieczona. Komornik nie podjął zatem – bo nie musiał – żadnych czynności poszukiwawczych w celu odnalezienia majątku dłużnika i trudno mówić, że Komornik odnalazł pieniądze, które sam wcześniej przekazał na rachunek depozytowy sądu. W toku postępowania egzekucyjnego zabezpieczona wcześniej kwota została przeksięgowana do egzekucji. Wobec powyższego dłużnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez obniżenie kosztów postępowania egzekucyjnego o naliczoną opłatę za poszukiwanie i znalezienie majątku w łącznej wysokości 1.640,27 zł oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niemal w całości uzasadnione, gdyż w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy za błędne uznać należy ustalenie, jakoby Komornik podjął jakiegokolwiek czynności mające na celu poszukiwanie majątku dłużnika, jak również, że czynności te doprowadziły do odnalezienia majątku dłużnika.

Na wstępie zauważa Sąd Okręgowy, że uzasadnienie zaskarżonego postanowienia jedynie częściowo a przy tym lakonicznie i pobieżnie odnosi się do zarzutów skargi. W szczególności zaś zupełnie zbędne były rozważania na temat tego, czy dłużnik spełniając świadczenie uczynił to „dobrowolnie”, ponieważ bezspornym jest, że dłużnik nie spełnił egzekwowanego świadczenia bezpośrednio do rąk wierzyciela – do zaspokojenia wierzyciela niewątpliwie doszło

poprzez wyegzekwowanie przez Komornika należności wymienionej w tytule wykonawczym będącym podstawą egzekucji.

We wniosku o wszczęcie egzekucji wierzyciel domagał się wyegzekwowania świadczeń pieniężnych wnosząc przy tym o „przeprowadzenie czynności postępowania egzekucyjnego poprzez: zajęcie zabezpieczonych przez Pana Komornika kwot w postępowaniu o sygnaturze akt KM 2363/13 oraz zajęcie wszelkich znanych Panu Komornikowi wierzytelności należnych dłużnikowi w tym od NFZ”.

Wierzyciel tym samym spełnił wymogi wniosku o przeprowadzenie egzekucji (art. 797 § 1 k.p.c.), w tym precyzyjnie wskazał sposoby egzekucji tzn. wskazał z jakich konkretnie składników majątku dłużnika ma być prowadzona egzekucja: z kwot zajętych we wcześniejszym postępowaniu zabezpieczającym oraz z wierzytelności dłużnika wobec NFZ. Co istotne, egzekucja do tych właśnie i tylko tych składników majątku dłużnika została skierowana i doprowadziła do wyegzekwowania całego świadczenia. Komornik w dniu wpływu wniosku zajął „wierzytelność przypadającą dłużnikowi w sprawie Km 2363/13” (w której wykonując zabezpieczenie Komornik zajął wierzytelność dłużnika wobec NFZ i pozyskaną kwotę umieścił w depozycie) a także zajął wierzytelność dłużnika wobec NFZ. W wyniku realizacji wskazanych przez samego wierzyciela sposobów egzekucji, Komornik pozyskał kwotę wystarczającą dla zaspokojenia egzekwowanego świadczenia wraz z kosztami doprowadzając tym samym do wyegzekwowania całego świadczenia co z kolei skutkowało zakończeniem egzekucji (stwierdzonym postanowieniem z 18 kwietnia 2014 r.).

Istotnie we wniosku o wszczęcie egzekucji wierzyciel zawarł także wniosek „o poszukiwanie majątku dłużnika i zajęcie tak ustalonego w toku tego poszukiwania majątku”, uiszczył także opłatę stałą w kwocie 63,84 zł. Tym niemniej jest oczywistą nieprawdą, jakoby Komornik podjął jakiegokolwiek czynności mające na celu poszukiwanie majątku dłużnika – ograniczył się bowiem do zajęcia składników majątku wskazanych we wniosku egzekucyjnym przez samego wierzyciela. Jak słusznie wskazuje w zażaleniu dłużnik, nie ma żadnych podstaw dla uznania, że czynności komornika polegające na zajęciu składników majątku dłużnika wskazanych przez wierzyciela we wniosku o przeprowadzenie egzekucji są tożsame z „poszukiwaniem majątku dłużnika” w rozumieniu art. 797¹ k.p.c. Jest oczywistym, że „poszukiwanie” może dotyczyć tylko takich składników majątku dłużnika, których wierzyciel nie zna i których wobec tego nie wskazał we wniosku o przeprowadzenie egzekucji. Jeśli zaś wierzyciel wskazuje we wniosku określone, konkretne składniki majątku dłużnika i żąda skierowania do nich egzekucji, to argumentacja, że działanie komornika polegające na realizacji precyzyjnie określonego we wniosku sposobu egzekucji stanowi „poszukiwanie majątku dłużnika” jest po prostu nadużyciem.

Podsumowując: w przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym Komornik nie poszukiwał majątku dłużnika, bo nie było po temu potrzeby wobec precyzyjnego wskazania we wniosku egzekucyjnym składników majątku wystarczających dla zaspokojenia egzekwowanej należności. W konsekwencji zaś nie może być mowy o tym, że Komornik „odnalazł” jakikolwiek majątek dłużnika, co przesądza o całkowitym braku podstawy dla pobrania opłaty, o jakiej mowa w art. 53a ust. 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (j. t. Dz. U. Nr 231 z 2011 r., poz. 1376 z późn. zm.; dalej powoływanej jako u.k.s.c.), czyli kwoty 1.576,43 zł. O tyle zatem zażalenie – a tym samym i skarga – były uzasadnione.

Skarga i zażalenie nie są natomiast uzasadnione w zakresie, w jakim kwestionują prawidłowość zaliczenia do kosztów egzekucji uiszczonej przez wierzyciela opłaty stałej (w kwocie 63,84 zł) za zalecenie poszukiwania majątku dłużnika w trybie art. 797¹ k.p.c. Opłata ta po myśli art. 53a ust. 1 u.k.s.c. podlega pobraniu od wierzyciela a komornik obowiązany jest ją rozliczyć – zgodnie z zasadą określoną w art. 770 k.p.c. – po zakończeniu egzekucji. Opłata ta co do zasady należy do kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji, a zatem wchodzi w skład kosztów egzekucji, które dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi (art. 770 k.p.c.). Nie można oczywiście wykluczyć, że w konkretnym przypadku opłaty tej nie będzie można uznać za niezbędną dla celowego przeprowadzenia egzekucji (np. gdy wierzyciel zleca komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika, choć majątek ten jest mu znany a wniosek składa dla szykany, albo gdy wierzyciel ostatecznie zaniecha zgłoszenia żądania skierowania egzekucji do odnalezionego majątku), co winno skutkować obciążeniem wierzyciela kosztami poszukiwania majątku. Tym niemniej bliższe rozważanie tej kwestii jest w niniejszej sprawie bezprzedmiotowe, bowiem zaskarżonym postanowieniem z 18 kwietnia 2014 r. Komornik

nie dokonał rozliczenia kosztów egzekucji pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem w rozumieniu art. 770 k.p.c. tj. nie wskazał jakie koszty dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi a jedynie „ustalił koszty postępowania egzekucyjnego”, zaś omawiana opłata niewątpliwie stanowi składnik kosztów postępowania egzekucyjnego. Nota bene dłużnik nie podniósł w skardze zarzutu, że koszty poszukiwania majątku winien ponieść wierzyciel, lecz tylko co do zasady zakwestionował zaliczenie opłat za poszukiwanie i odnalezienie majątku do kosztów postępowania egzekucyjnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w sposób wskazany w sentencji postanowienia, zaś w pozostałym zakresie zażalenie, jako bezzasadne, oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Dla uniknięcia ewentualnych wątpliwości wskazać należy, że Sądowi Okręgowemu znany jest fakt obniżenia opłaty stosunkowej z kwoty 3.654,30 zł do kwoty 2.286,44 zł, co na podstawie art. 49 ust 10 u.k.s.e. nastąpiło prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Będzinie z 15 października 2014 r. (sygn. akt I Co 1108/14) a wydane w niniejszej sprawie postanowienie w żadnym stopniu tego rozstrzygnięcia nie wzrusza.

Powyższe czyni także zasadnym wniosek o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od wierzyciela kosztów postępowania poniesionych przez dłużnika w kwocie 100 zł (opłata od skargi). Stąd też Sąd Okręgowy orzekając na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Wynik postępowania zażaleniowego uzasadnia zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego w kwocie 30 zł (opłata od zażalenia) – o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.